

Перфільєва М. В.
доцент кафедри соціальної педагогіки
та історії педагогіки

ТЕХНОЛОГІЯ ПРОЕКТУВАННЯ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

У зв'язку із змінами, що відбуваються в суспільстві, до соціального проектування все більше і більше зростає увага, і, на сьогоднішній день, ця тема є актуальною, оскільки все більше усвідомлюється ефективність проектних технологій в управлінні соціальним життям.

Сучасний спеціаліст у напрямку соціальної роботи повинен мати високий рівень розвитку творчих здібностей, повинен вміти самостійно бачити проблему, вміти переносити знання, уміння і навички в нову ситуацію, бачити нову сторону у знайомому об'єкті, вміти комбінувати, синтезувати раніше засвоєні способи діяльності у нові.

Аналіз наукових та навчально-методичних джерел підтверджує актуальність проблеми проектування в соціальній та педагогічній роботі, інтерес науковців до неї. Дослідженню визначеного питання свої наукові праці присвятили О. Безпалько, І. Зверєва, С. Кримський, В. Курбатов В. Луков, Л. Тюптя та інші вітчизняні та зарубіжні вчені.

Так, за визначенням О. Пошетун, Л. Пироженко, проект – це цільовий акт діяльності, в основу якого покладено інтереси людини [3, с. 7].

При плануванні проекту необхідно знати чітко стратегію його здійснення і тактику управління. А для цього, у свою чергу, важливо мати чітке уявлення про особливості і властивості даного проекту, певні кроки його розвитку.

Звернемося до суті поняття «соціальне проектування». Так, Г. Антонюк розглядає *соціальне проектування* як спосіб виразу ідеї поліпшення навколишнього середовища за допомогою конкретних цілей, завдань та дій з їх досягнення, а також опис необхідних ресурсів для практичної реалізації задуму і конкретних термінів втілення описаної мети [1, с. 5].

Таким чином, соціальний проект – це сконструйоване ініціатором проекту соціальне нововведення, метою якого є створення, модернізація або підтримання у середовищі, що змінюється, матеріальної або духовної цінності. Це нововведення мусить мати просторово-часові координати, а його вплив на людей – визнаватися позитивним за соціальним значенням. Соціальне проектування – один з провідних способів сучасної організації громадського життя, керування суспільством [1, с. 5].

Сучасна світова практика соціального проектування набула величезного досвіду в таких галузях, як соціальна адаптація осіб з інвалідністю; осіб, які вийшли із тюремного ув'язнення, дітей з особливими потребами та ін. Найчастіше це проекти, що припускають тісний контакт із соціальним педагогом. Водночас розвиваються і проекти, засновані на з'єднанні в одному центрі різноманітних модулів. Такими є центри, що надають соціально-педагогічні та соціально-психологічні послуги людям літнього віку, особам з інвалідністю, молодим сім'ям. Багатофункціональні, як правило, і соціальні служби, що спеціалізуються на інформаційних послугах та консультаціях.

Розроблення соціального проекту складається з визначення переліку мір (заходів) і відповідальних виконавців, проведення необхідних розрахунків з ресурсів, укладання договорів (контрактів) на здійснення робіт, постачання матеріалів, устаткування та ін. Результатом розробки виступає, наприклад, конкретна соціальна програма або план, а також відповідні розрахунки та календарні періоди.

У такий спосіб технології в соціально-педагогічній діяльності в соціально-педагогічній діяльності відбивають її прикладний, практичний аспект. Засвоєння сутності, змісту і специфіки технологічних процесів – основа професіоналізму соціальних педагогів [2, с. 7].

Час від появи задуму до його повної реалізації називається проектним циклом (життєвим циклом проекту). Він відображає розвиток проекту, роботи, які проводять на різних стадіях підготовки, реалізації та експлуатації проекту. Життєвий цикл – це певна схема чи алгоритм, за допомогою якого відбувається

встановлення послідовності дій під час розробки та впровадження проекту. Ступінь деталізації і термінологія опису відповідних процедур залежать від характеру проекту, предметної культури, поставлених завдань, наявних ресурсів і почасти уподобань та смаків розробників проекту [4, с. 206].

Під час моделювання проекту проектувальники вираховують можливі проблемні ситуації під час здійснення етапів: відсутність належного фінансування; низький рівень мотивації учасників проекту; відсутність підтримки з боку фахівців освітньої та соціальної сфери; професійне вигорання та шляхи їх вирішення.

Отже, соціальний проект встановлює параметри, основні характеристики розвитку соціальних систем на обмежений, чітко визначений відрізок часу. Проте мало визначити стратегічно важливі цілі, напрям розвитку, важливо уміти виразити їх в певних показниках. Основною кінцевою стратегічною метою соціального проекту є створення оптимальної спільності організації колективних стосунків з урахуванням об'єктивних умов і життєдіяльності різних соціальних груп.

Таким чином, аналіз наукової літератури та практика дає можливість стверджувати, що використання проектних технологій у процесі соціальної роботи є необхідною умовою для досягнення визначених загальнолюдських цілей.

Список використаних джерел:

1. Антонюк І. Г. А. Социальное проектирование / Г. А. Антонюк. – Минск, 1998. – 235 с.
2. Луков В. А. Социальное проектирование / В. А. Луков. – М., 1997. – 166 с.
3. Педагогічне проектування / Авт.-упоряд. А. Цимбалару. – К.: Шк.світ, 2009. – 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»)
4. Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / За заг. ред. проф. І. Д. Зверєвої. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 336 с.